

Helsingfors/Mariehamn 29.8.2024**Nr 22/24****Hänvisning** Justitieministeriets skrivelse
7.8.2024, VN/15730/2024.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet begär i skrivelse 7.8.2024 om Ålandsdelegationens utlåtande beträffande ett utkast till en ersättande överenskommelseförordning om skötseln av de uppgifter i landskapet Åland som hör till det utbetalande organet för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu).

Utlåtande från jord- och skogsbruksministeriet samt Livsmedelsverket och samtycke från Ålands landskapsregering har bifogats handlingarna.

Genom förordningen upphävs republikens presidents förordning om skötseln av de uppgifter i landskapet Åland som hör till det utbetalande organet för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutvecklingen (Ejflu) (FFS 133/2016).

Överenskommelseförordningens bakgrund och innehåll

En väsentlig del av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik består i de stöd som delfinansieras från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu). Bestämmelser om förvaltningen av medel ingår i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116. Noggrannare bestämmelser om de krav som ställs på förvaltningen av det utbetalande organet och på skötseln av dess uppgifter ingår i kommissionens delegerande förordning (EU) 2022/127 och i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/128.

De nämnda förordningarna förpliktar varje medlemsstat att godkänna ett utbetalande organ genom vilket de stöd som finansieras genom Europeiska garantifonden för jordbruket (EGJF) och Ejflu betalas och som svarar för förvaltningen och kontrollen av dem.

Syftet med den föreslagna överenskommelseförordningen om skötseln av de uppgifter i landskapet Åland som hör till det utbetalande organet för Ejflu är att med beaktande av Europeiska unionens nya bestämmelser gällande Ejflu fortsätta med rådande förfarande i förvaltningen av Europeiska unionens medel även under denna finansieringsperiod.

Förslaget till förordning motsvarar till sin uppbyggnad den gällande överenskommelseförordningen och innehåller bestämmelser om den behöriga myndigheten, det utbetalande organet och skötseln av dess uppgifter, det attesterande organet samt ansvaret för kostnader. Den föreslagna uppgiftsfördelningen motsvarar i praktiken den nuvarande uppgiftsfördelningen.

Överenskommelseförordningen anger i fråga om vilka av de uppgifter som regleras i de ovan angivna EU-förordningarna som jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket (tidigare landsbygdsverket) respektive Ålands landskapsregering ska utgöra behörig myndighet för i landskapet.

Jord- och skogsbruksministeriet ska utgöra den behöriga myndigheten som bl.a. godkänner det utbetalande organet. Livsmedelsverket skall även i fortsättningen utgöra det enda utbetalande organet i Finland. Det förutsätts att en närmare överenskommelse om skötseln av det utbetalande organets uppgifter vid Ålands landskapsregering ingås genom avtal mellan det utbetalande organet och Ålands landskapsregering.

Skötseln av det attesterade organets uppgifter ska för landskapet Ålands del skötas av den enhet som utfärdar det intyg om det utbetalande organet som avses i nämnda förordning. Under denna finansieringsperiod har till attesterande organ utsetts en oberoende attesterande myndighetsenhet i anslutning till finansministeriets controllerfunktion. Då tjänstemännen vid det attesterande organet är anställda hos riket tas det i 5 § 2 mom. i förordningen in en bestämmelse om att det attesterande organet och Ålands landskapsregering överenskommer separat om det praktiska utförandet av granskningar som föregår attesteringen av Ålands landskapsregering.

Till förordningen fogas en ny 6 § gällande Ålands landskapsregerings roll som förvaltningsmyndighet på regional nivå som avses i artikel 123 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115. Även om bestämmelsen är ny motsvarar den förvaltande myndighetens uppgifter de uppgifter som Ålands landskapsregering har skött under tidigare finansieringsperioder.

Beträffande kostnadsfördelningen anges i förordningen att landskapet Åland svarar för kostnaderna för i förordningen avsedd skötsel av det utbetalande organets uppgifter samt den förvaltande myndighetens uppgifter som avses i 6 § 1 mom.

Lagstiftningsbehörigheten

Lagstiftningsbehörigheten gällande jord- och skogsbruk, styrning av lantbruksproduktionen tillkommer landskapet enligt 18 § 15 punkten i

självstyrelselagen för Åland. I nämnda lags 27 § 15 punkt anges att ärenden angående priset på lantbruks- och fiskeriprodukter samt främjande av export av lantbruksprodukter hör till rikets behörighet.

På grundval av den delade behörigheten har praxis utvecklats för vilka stödformer som ska omfattas av landskapet Ålands behörighet och vilka som ska omfattas av rikets behörighet.

Landskapet har ansetts ha behörighet när det gäller strukturpolitiken och riket när det gäller pris- och marknadspolitiken. Till landskapets behörighet hör således de stöd för utveckling av landsbygden som delfinansieras med medel ur Ejflu.

Enligt överenskommelseförordningens 1 § tillämpas förordningen på de stöd- och ersättningssystem som finansieras genom Ejflu och som med stöd av självstyrelselagen omfattas av landskapets lagstiftningsbehörighet. Därigenom gäller överenskommelseförordningen endast de stöd som enligt självstyrelselagen utgör landskapsbehörighet.

Finansieringen

Självstyrelselagen utgår från att part som enligt självstyrelselagen har förvaltningsbehörigheten även har kostnadsansvaret. Vid överförandet av förvaltningsuppgifter har den mottagande parten ansetts åta sig finansieringen om inte annat anges. Kostnadsfrågan kan lösas t.ex. så att den särskilt anges i en överenskommelseförordning eller medelst separata avtal mellan behörig riks- och landskapsmyndighet. I förordningens 7 och 8 §§ har intagits bestämmelser om ansvar för kostnader.

Ålandsdelegationens slutsats

Den nya förordningen skiljer sig som konstaterat inte nämnvärt innehållsmässigt från den nuvarande. Ålandsdelegationen ser inte hinder för att den föreslagna överenskommelseförordningen i föreliggande form sätts i kraft.

Närvarande

Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Henrik Lindeman
sekreterare